

Doi: 10.14686/BUFAD.2015111013

Problemlı İnternet Kullanımı İle Üniversite Yaşamına Uyum İlişkisi*

Ebru İKİZ, Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ebru.ikiz@deu.edu.tr
Esra ASICI, Arş. Gör., Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi, esra.asici@deu.edu.tr
Mustafa SAVCI, Arş. Gör., Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi, mustafasavci045@hotmail.com
Canan YÖRÜK, Arş. Gör., Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi, cananyoruk@gmail.com

Öz: Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin problemlı internet kullanım düzeyleri ile üniversite yaşamına uyum düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, cinsiyete ve sınıf düzeyine göre değişkenlerin farklılaşp farklılaşmadığı da incelenmiştir. Araştırmanın örneklemi 230'u kadın, 144'ü erkek olmak üzere toplam 382 üniversite öğrencisinden oluşmuştur. Ölçme aracı olarak Problemlı İnternet Kullanımı Ölçeği ve Üniversite Yaşamı Ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS 20 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analizlerde Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyonu, Kruskal Wallis H ve Mann Whitney U testi analiz teknikleri kullanılmıştır. Bulgulara göre, üniversite öğrencilerinin problemlı internet kullanım düzeyleri ile üniversite yaşamına uyum düzeyleri arasında istatistiksel olarak negatif yönde anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Ayrıca sonuçlar, cinsiyete göre problemlı internet kullanım düzeylerinin, üniversite ortamına uyum düzeylerinin, kişisel ve sosyal uyum düzeylerinin farklılaştığını ortaya koymaktadır. Birinci sınıf öğrencilerinin problemlı internet kullanım düzeylerinin diğer sınıf düzeyindeki üniversite öğrencilerinden daha yoğun olduğu ve üniversite yaşamına uyum düzeyinin sınıf düzeyi ile birlikte arttığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: internet kullanımı, uyum sorunları, üniversite yaşamı, üniversite öğrencileri

Relations between Problematic Internet Usage and Adaptation to College Life

Abstract: In this study, the aim was to investigate the relationships between problematic internet usage levels and adaptation to college life levels of university students. Besides, the effects of gender and class level were investigated. The sample of research was consisted of 230 female and 144 male, totally 382 college students. Data was collected by Problematic Internet Usage Scale and Adaptation to College Life Scale. Data was analyzed by using SPSS 20 programme with parametric techniques as, Spearman Brown correlation, Kruskal Wallis H and Mann Whitney U. According to results, there were statistically significant negative relationships between problematic internet usage levels and adaptation to college life levels of university students. According to gender, problematic internet usage levels and adaptation to college environment, personal and social adaptation levels of university students were differentiated. Besides, it was found that problematic internet usage of freshman was more intense than the others and adaptation to college life increased with grade level.

Key Words: internet usage, adaptation problems, university life, university students

* Bu çalışma 23. Eğitim Bilimleri Kurultayı'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

1. GİRİŞ

Çağımızın önemli bir iletişim aracı olan internet, her türlü bilgiye kısa zamanda ulaşma ve insanlarla hızlı bir şekilde iletişim kurma olanağıyla, toplumsal yaşamın tüm yönlerini etkileyerek insan yaşamını geliştirmekte (Akin, Kaya, Akin, Sahranç ve Uğur,2014; Ceyhan, Ceyhan ve Gürcan, 2007; Çukurcuşu ve İşman, 2014; Karaoğlan Yılmaz, Yılmaz ve Sezer, 2014); ancak bilgi ve iletişim teknolojilerinin doğru olmayan kullanımından kaynaklanan bir takım problemlerle karşı karşıya kalabilmenin (Karaoğlan Yılmaz, Yılmaz ve Sezer, 2014) yanı sıra bireylerin artık sanal iletişimi tercih eder hale gelmesi, gündelik hayatın gerektirdiği bazı davranışları ötelemesi, ihmal etmesi, zihinlerin sürekli internetle meşgul olması ve aşırı kullanım, internet bağımlılığı veya problemlerli internet kullanımı gibi bir davranış sorununu da gündeme taşımaktadır (Ceyhan, 2011).

İnternetin aşırı kullanımını betimleyen (Sırakaya ve Seferoğlu, 2013) problemlerli internet kullanımı kavramı; bireyin internet kullanımını kontrol etmedeki yetersizliğinden dolayı yaşadığı rahatsızlık olarak tanımlanmaktadır (Shapira, Lessing, Goldsmith, Szabo, Lazoritz, Gold ve Stein 2003). Problemlerli internet kullanımını özgül ve genel olmak üzere iki gruba ayırmak mümkündür. Özgül problemlerli internet kullanımı; bireyin cinsel materyal ve hizmetler, açık arttırma hizmetleri, çevrimiçi borsa ve kumar gibi hizmetlere ulaşmak için internetin belirli fonksiyonlarına bağımlı olmasını ifade etmektedir. Genel problemlerli internet kullanımı ise temel bir amaç olmaksızın çevrimiçi zaman geçirmeyi ifade eder. Chat ve e-mail gibi çevrimiçi hizmetlerle bağlantılı olan genel problemlerli internet kullanımı, internetin sosyal yönüyle ilişkili olarak düşünülebilir (Davis, 2001).

Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması (TÜİK, 2013) verilerine göre, ülkemizde internet kullanımının en yoğun olduğu yaş grubu 16-24 yaş olarak tespit edilmiştir. Buna göre, erkeklerin %80.1'i, kadınların ise %57.5'i internet kullanmaktadır. Eğitim durumuna göre internet kullanımında ise yüksekokul, fakülte ve daha üstü eğitime sahip bireylerin %90 seviyelerinde bir yoğunluk oluşturduğu görülmüştür. 1980'li yıllarda doğan ve dijital kültürle yetişen günümüz y kuşağı bireyleri dijital yerli olarak kabul edilmekte; bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili gelişmiş bilgi ve becerilere sahip bireyler olarak interneti çok sık kullandıkları, zamanlarının büyük kısmını bilgisayar başında geçirdikleri, aynı anda çoklu görevler yapabildikleri ileri sürülmektedir (Çukurcuşu ve İşman, 2014). Bu özellikleri dikkate alındığında günümüz üniversite öğrencileri; üniversite kampuslarında internet erişimi imkanının olması ve öğrencilerin esnek bir ders programına sahip olmaları (Kandell, 1998) ve psikolojik, biyolojik ve sosyal pek çok değişim yaşamaları (Li , Zhang, Li, Zhen ve Wan 2010) nedeniyle yeni durumlara uyum sağlama, yeni arkadaşlıklar kurma, farklı gruplara katılmayla ilgili problemler karşısında alternatif bir sosyal destek kaynağı olarak (Ceyhan, 2008) ve gerçek yaşam olaylarından kaçışın bir aracı olarak (Huang, 2006; Yang ve Tung, 2007) problemlerli internet kullanımı konusunda toplumun diğer kesimlerine göre daha çok savunmasız görünmektedir.

Hayatın yeni bir aşamasına geçiş olarak değerlendirilebilen üniversite yaşamı, akademik gereklilikleri başarılı şekilde karşılamayı, yaşama yeni giren kişilerle sağlıklı etkileşimi gerektirmekte (Aladağ Bayrak ve Bülbül, 2013; Bülbül ve Acar Güvendir, 2014) ve gençten bu duruma en kısa sürede uyum sağlaması beklenmektedir (Karahana, Sardoğan, Özkamalı, Dicle, 2005). Üniversite yaşamına uyum çok boyutlu düşünölmekte, genel olarak üniversite ortamına yönelik adapte olabilme durumu *üniversite ortamına uyum*; karşılaşılan olaylar karşısında yaşanan duygusal durumu *duygusal uyum*; bireyin kendilik kavramı paralelinde kendini kabul ve benlik saygısına ilişkin durumu *kişisel uyum*; arkadaş ilişkilerinin çeşitli yönlerindeki durumu *sosyal uyum*; karşı cinsle ilişkilerdeki durumu *karşı cinsle ilişkiler*; ders ve çalışma koşullarıyla ilgili durumu *akademik uyum* olarak tanımlanmaktadır (Aladağ, Kağnıcı, Tuna ve Tezer, 2003)

Genç için hem bir fırsat hem de bir stres kaynağı olan üniversite ortamına uyum sağlama, akademik çalışmalar ve psikolojik gelişimde zorluklar ortaya çıkarabilmektedir (Wang, Chen, Zhao ve Xu, 2006). Ne yetişkin ne de çocuk olan üniversite öğrencisi (Özguven, 1992) üniversite yıllarında bir grubun üyesi olma, bir meslek sahibi olma ve geleceğe yön verme idealleri ile yeni bir okul, yeni bir kente ve yabancı bir çevreye uyum sağlama (Aktaş, 1997); üniversite yaşamı süresince ailevi, akademik, psikolojik, sosyal, kültürel, ekonomik, sağlık, yaşam, iletişim, meslek edinme, kendini ifade etme ve boş zamanı değerlendirme (Bilgin, 2001; Erdoğan, Şanlı ve Şimşek, 2005; Kacur ve Atak, 2011) ilgili birçok problem alanıyla karşı karşıya kalabilmekte; gerçekten ciddi problemler ortaya çıkıncaya kadar, herkes tarafından "uyumlu" olarak kabul edilen pek çok genç, bu süreç içinde ciddi davranış ve uyum problemleri yaşayabilmektedir (Aktaş, 1997). Öyle ki depresyon, sosyal kaygı, kişilerarası ilişkilerde güçlük, gelecek kaygısı, uyum ve somatik sorunlar üniversite öğrencilerinin yaşadığı beş temel sorun alanı olarak tespit edilmiştir (Erdur Baker ve Bıçak, 2006).

Gencin karşılaştığı bu yaşam güçlükleri ile başa çıkma ve ihtiyaçlarına doyum sağlama yönündeki çabaları onun yaşam kalitesini ve ruh sağlığını olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir (Ceyhan, 2011). Problemlerli internet kullanımının psikolojik yönlerini inceleyen araştırma bulguları; yalnızlık, nörotizm, anksiyete, somatizasyon; obsesif-kompulsif, fobik anksiyete, depresyon, mutsuzluk, düşmanlık, narsisizm, psikotizm, anti sosyal eğilimler ve kimlik arayışı içinde olmanın problemlerli internet kullanımının işaretleri olabileceğini (Adalier ve Balkan, 2012; Ceyhan, 2010; Ceyhan ve Ceyhan, 2007; Durak Batıgün ve Hasta, 2010; Durak Batıgün ve Kılıç, 2011; Ekşi, 2012; Esen ve Siyez, 2011; Turnalar Kurtaran, 2008; Yılmaz, 2013); sosyal ilişkilerinde sorunlar yaşayanların (Ceyhan, 2008; Kubey, Lavin ve Barrows, 2001); kişinin psiko-sosyal problemlerinin artmasının ve stresli yaşam olaylarının (Davis, 2001; Yan, Li ve Sui, 2013), gelişimsel dönemin zorluklarının (Kalkan, 2012) problemlerli internet kullanımıyla ilgili davranışları ortaya çıkarabileceği düşünülmektedir.

Problemlerli internet kullanımı ile cinsiyet ilişkisinde netlik olmadığı; erkeklerin problemlerli internet kullanımı göstermelerinin kadınlara göre daha çok olası olduğunu gösteren (Berber Çelik ve Odacı, 2011; Çuhadar, 2012; Sırakaya ve Seferoğlu, 2013; Sargın, 2013; Ni, Yan, Chen ve Lui, 2009; Öztürk ve Kaymak Özmen, 2011; Reisoğlu, Gedik ve Göktaş 2013; Tekinarslan ve Gürer, 2009; Zorbas ve Tuzgöl Dost, 2014); öğretmen adaylarının dijital yerli özelliklerinin erkekler lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği (Çukurbaşı ve İşman, 2014); ayrıca hem problemlerli internet kullanımının (Durak-Batıgün ve Hasta, 2010; Oğuz, Zayim, Özel ve Saka, 2008) hem de bilgisayar öz-yeterlik algılarının (Hark Söylemez ve Oral, 2013) cinsiyete göre değişmediğini gösteren sonuçlar göze çarpmaktadır. Cinsiyetin gençlerin uyum ve problemlerli internet kullanım düzeylerine etkisi olup olmadığı bu çalışmada araştırmaya değer düşünülmektedir.

Yabancı oldukları bir sosyal ortamda yaşam sorumluluklarını bireysel olarak üstlenmek durumunda kalan üniversite öğrencileri her ne kadar en kısa zamanda ve bireysel potansiyellerini de maksimum düzeyde kullanarak üniversite yaşamına uyum sağlamak zorunda (Karahan vd., 2005) olsa da birinci sınıfta sıkıntılar yaşadıkları ileri sürülmektedir (Aktaş,1997; Aladağ Bayrak ve Bülbül, 2013; Aladağ vd., 2003; Bülbül ve Acar Güvendir, 2014) . Karşılaştığı problemlerli üstesinden gelebilmek için gerekli özellik ve becerilere sahip olmayan üniversite öğrencilerinin problemlerliyle yüzleşmekten kaçınmak için alternatif yollar araması mümkündür. Üniversite yaşamına uyum sağlamayı başaramayan öğrencilerin, gelişen teknoloji ile birlikte hayatımızın vazgeçilmez bir yönünü oluşturan interneti, sorunlardan uzaklaşmak ve kendilerine eğlenceli bir ortam yaratmak için sığındıkları önemli bir liman olarak görebileceği düşünülmekte ve üniversitenin ilk yıllarında okuyanlar ile son yıllarında okuyanların arasında uyum ve problemlerli internet kullanımı düzeyleri açısından farklılık olup olmadığı incelenmeye değer görülmektedir. Sonuçların üniversite öğrencilerine yönelik hem psikolojik yardım

hizmetlerini, hem de eğitim ve öğretim sürecini daha verimli ve etkili sürdürebilmek amacıyla gerekli düzenlemelerin yapılmasına yol gösterici olacağına inanılmaktadır.

Yukarıdaki bilgiler ışığında bu çalışmada üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum düzeyleri ile problemleri internet kullanımı düzeyleri arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkide cinsiyetin ve sınıf düzeyinin etkisinin ne olduğunu incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır.

-üniversite öğrencilerinin problemleri internet kullanım düzeyleri ile üniversite yaşamına uyum düzeyleri arasında ilişki var mıdır?

- üniversite öğrencilerinin problemleri internet kullanım düzeyleri ile üniversite yaşamına uyum düzeyleri cinsiyete ve sınıf düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. İlişkisel tarama çalışmaları iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkileri belirlemek ve neden sonuç ile ilgili ipuçları elde etmek amacıyla yapılmaktadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012).

2.2. Araştırmanın Örneklemi

Bu çalışmanın evrenini 2013-2014 eğitim öğretim döneminde Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesinde öğrenimini sürdüren üniversite öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmanın örneklemi 230'u (%60,2) kadın, 144'ü (%37,7) erkek olmak üzere toplam 382 gönüllü üniversite öğrencisinden oluşmuştur. Katılımcıların 8'i (%2,1) cinsiyet ile ilgili soruya yanıt vermemiştir. Katılımcıların yaş aralığı 18-25 arasında değişmekte ve yaş ortalamaları 20.68'dir. Katılımcıların 43'ü (%11,3) birinci sınıf, 111'i (%29,1) ikinci sınıf, 86'sı (%22,5) üçüncü sınıf, 110'u (%28,8) dördüncü sınıf ve 32'si (%8,4) de beşinci sınıf öğrencisidir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada örneklemin sosyo-demografik özelliklerinin belirlenmesinde yaş, cinsiyet, öğrenim görülen bölüm ve sınıf düzeyi değişkenlerine yer verilmiştir. Verilerin toplanması amacıyla Problemleri İnternet Kullanımı Ölçeği (PİKÖ) ve Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ) kullanılmıştır. Veri toplama araçları, çalışmanın yürütüldüğü tarihlerde sınıfta bulunan ve araştırmaya katılmayı kabul eden örneklemdaki öğrencilere araştırmacılar tarafından uygulanmıştır.

2.3.1. Problemleri İnternet Kullanımı Ölçeği (PİKÖ): Ceyhan, Ceyhan ve Gürcan (2007) tarafından üniversite öğrencilerinin problemleri internet kullanımlarını ölçmek amacıyla geliştirilen ölçek 33 maddeden oluşmaktadır. 1 "hiç uygun değil"den 5 "tamamen uygun"a kadar 5'li likert tipinde olan ölçekten alınabilecek en düşük puan 33, en yüksek puan 165'tir. Ölçekten alınan puanların yüksekliği, bireylerin internet kullanımlarının sağlıksızlığına, onların yaşamlarını olumsuz bir şekilde etkilediğine ve internet bağımlılığı gibi olumsuz bir patolojiye eğilim oluşturabileceğine işaret etmektedir. PİKÖ'nün geçerlik çalışmasında yapılan açımlayıcı faktör analizi sonuçları ölçeğin "internetin olumsuz sonuçları", "sosyal fayda/sosyal rahatlık" ve "aşırı kullanım" şeklinde 3 alt boyuttan oluştuğunu ve bu alt boyutların toplam varyansın %48,96'sını açıkladığını göstermektedir. Güvenirlik çalışmasında ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .94 olarak bulunmuştur. Madde toplam puan güvenirliliği katsayılarının ise .31 ile .70 arasında ($p < .001$) değiştiği saptanmıştır.

2.3.2. Üniversite Yaşamı Ölçeği (UYÖ): Aladağ, Kağnıcı, Tuna ve Tezer (2003) tarafından geliştirilen yedili likert tipi (1-Bana hiç uygun değil, 7-Bana tamamen uygun) ölçek,

öğrencilerin üniversiteye uyum düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. 48 maddeden oluşan ölçekten alınan yüksek puan uyuma, düşük puan ise uyumsuzluğa işaret etmektedir. ÜYÖ; üniversite yaşamına uyum, duygusal uyum, kişisel uyum, karşı cinsle ilişkilerde uyum, akademik uyum ve sosyal uyum olmak üzere altı alt ölçekten oluşmaktadır. Alt ölçeklerin Cronbach Alpha katsayıları sırasıyla; sosyal uyum için .63, üniversite ortamına uyum için .80, duygusa1 uyum için .79, kişisel uyum için .76, karşı cinsle ilişkiler için .73, akademik uyum için .70 olarak hesaplanmıştır. Alt ölçeklerin toplam puanla korelasyonlarının .64 ile .77 arasında değiştiği bulunmuştur. Ölçeğin tümüne ilişkin iç tutarlılık katsayısı ise .91'dir. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek için 48 madde faktör sayısı 6 ile sınırlandırılarak Varimax döndürülmüş faktör eksenleri ve temel bileşenler faktör çözümlemesi ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda 6 faktörle toplam varyansın %40.6'sının açıklandığı ve en yüksek faktör yükünün 0.699 ile birinci faktörde, en düşük faktör yükünün ise 0.338 ile beşinci faktörde olduğu saptanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Çalışmada verilerin analizi "SPSS for Windows 20.00" istatistik paket programı kullanılarak yapılmıştır. Bütün testler sosyal bilimlerde tercih edilen 0.05 anlamlılık düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Verilerin çözümlenmesinden önce veri setinin normal dağılım özelliği taşıyıp taşımadığını belirlemek amacıyla Kormogorov-Smirnov Testi analizi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda veri setinin normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Bu nedenle verilerin analizinde parametrik olmayan test yöntemlerinden Kruskal Wallis H ve Mann Whitney U testi analiz teknikleri kullanılmıştır. Korelasyon analizi için ise Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyonu kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, incelenen değişkenler ile ilgili olarak toplanan verilerin istatistiksel analizleri yapılmış ve elde edilen bulgular aşağıda açıklanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin problemlı internet kullanımı ile üniversite yaşamına uyumları arasındaki ilişki Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyon katsayısı hesaplanarak incelenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Problemlı İnternet Kullanımı ile Üniversite Yaşamına Uyum Arasındaki İlişki

	OS	F	K	İK	OU	U	U	Cİ	U	Y	Y
OS	81**										
K	53**	44**									
İK	95**	90**	66**								
OU	-29**	.30**	.14**	.30**							
U	-12*	.20**	.24**	.20**	31**						
U	.40**	.42**	.14**	.42**	56**	19**					
Cİ	.24**	.36**	.14**	.30**	48**	48**	50**				
U	.23**	.26**	.25**	.28**	34**	58**	17**	48**			
U	.39**	.47**	.19**	.43**	56**	41**	63**	60**	39**		
Y	.38**	.45**	.24**	.44**	76**	67**	70**	78**	65**	80**	

*p<.05

**p<.01

İOS: İnternetin olumsuz sonuçları. SF: Sosyal fayda/rahatlık. AK: Aşırı kullanım. PİK: Problemlı internet kullanımı toplam. ÜOU: Üniversite ortamına uyum. DY: Duygusal uyum. KU: Kişisel uyum. KCİ: Karşı cinsle ilişkiler. AU: Akademik uyum. SU: Sosyal uyum. ÜY: Üniversite yaşamı toplam

Tablo 1’de görüldüğü gibi katılımcıların problemlili internet kullanımı ölçeğinden almış oldukları toplam puanlar (PİK) ile üniversite yaşamı ölçeği toplam puanları (ÜY) arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde negatif yönde ilişkiler saptanmıştır. Bu ilişkiler sırasıyla problemlili internet kullanımı toplam (PİK, $r=-.44$; $p<.01$), internetin olumsuz sonuçları (İOS, $r=-.38$. $p<.01$), sosyal fayda/rahatlık (SF, $r=-.45$; $p<.01$) ve aşırı kullanım (AK, $r=-.24$. $p<.01$) olarak bulunmuştur. Problemlili internet kullanımı toplam puan ile üniversite yaşamı ölçeğinin alt ölçekleri arasındaki ilişkiler incelendiğinde; istatistiksel olarak anlamlı düzeyde negatif yönde ilişkiler saptanmıştır. Bu ilişkiler sırasıyla üniversite ortamına uyum (ÜOU, $r=-.30$; $p<.01$), duygusal uyum (DU, $r=-.20$; $p<.01$), kişisel uyum (KU, $r=-.42$; $p<.01$), karşı cinsle ilişkiler (KÇİ, $r=-.30$; $p<.01$), akademik uyum (AU, $r=-.28$; $p<.01$) ve sosyal uyum (SU, $r=-.43$. $p<.01$) şeklindedir.

Problemlili internet kullanımı ölçeğinin internetin olumsuz sonuçları alt ölçeği ile üniversite yaşamı ölçeğinin alt ölçekleri arasındaki ilişkiler incelendiğinde; istatistiksel olarak anlamlı düzeyde negatif yönde ilişkiler saptanmıştır. Bu ilişkiler, üniversite ortamına uyum (ÜOU, $r=-.29$; $p<.01$), duygusal uyum (DU, $r=-.12$; $p<.05$), kişisel uyum (KU, $r=-.40$; $p<.01$), karşı cinsle ilişkiler (KÇİ, $r=-.24$; $p<.01$), akademik uyum (AU, $r=-.23$; $p<.01$) ve sosyal uyum (SU, $r=-.39$; $p<.01$) olarak hesaplanmıştır.

Problemlili internet kullanımı ölçeğinin sosyal fayda/rahatlık alt ölçeği ile üniversite yaşamı ölçeğinin alt ölçekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde negatif yönde ilişkiler saptanmıştır. Bu ilişkiler, üniversite ortamına uyum (ÜYU, $r=-.30$; $p<.01$), duygusal uyum (DU, $r=-.20$; $p<.01$), kişisel uyum (KU, $r=-.42$; $p<.01$), karşı cinsle ilişkiler (KÇİ, $r=-.36$; $p<.01$), akademik uyum (AU, $r=-.26$; $p<.01$) ve sosyal uyum ($r=-.47$; $p<.01$) olarak bulunmuştur.

Benzer şekilde problemlili internet kullanımı ölçeğinin aşırı kullanım alt ölçeği ile üniversite yaşamı ölçeğinin alt ölçekleri arasında da istatistiksel olarak anlamlı düzeyde negatif yönde ilişkiler saptanmıştır. Bu ilişkiler, üniversite ortamına uyum (ÜYU, $r=-.14$; $p<.01$), duygusal uyum (DU, $r=-.24$; $p<.01$), kişisel uyum (KU, $r=-.14$; $p<.01$), karşı cinsle ilişkiler (KÇİ, $r=-.14$; $p<.01$), akademik uyum (AU, $r=-.25$; $p<.01$) ve sosyal uyum ($r=-.19$. $p<.01$) olarak tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin problemlili internet kullanımları ile üniversite yaşamına uyumlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi analizi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Problemlİ İnternet Kullanımı ve Üniversite Yaşamına Uyumun Cinsiyete Göre İncelenmesi

	Cinsiyet		Sıra ort.	Sıra top.	U	p
Problemlİ internet kullanımı toplam	Kadın	30	163.50	37605.00	11040.00	0.00*
	Erkek	44	225.83	32520.00		
İnternetin olumsuz sonuçları	Kadın	30	165.02	37955.00	11390.00	0.00*
	Erkek	44	223.40	32170.00		
Sosyal fayda/sosyal rahatlık	Kadın	30	164.49	37832.00	11267.00	0.00*
	Erkek	44	224.26	32293.00		
Aşırı kullanım	Kadın	30	172.17	39599.00	13034.00	0.00*
	Erkek	44	211.99	30526.00		
Üniversite yaşamı toplam	Kadın	30	193.75	44562.50	15122.50	0.16
	Erkek	44	177.52	25562.50		
Üniversite ortamına uyum	Kadın	30	202.87	46661.00	13024.00	0.00*
	Erkek	44	162.94	23464.00		
Duygusal uyum	Kadın	30	179.29	41236.50	14671.50	0.06
	Erkek	44	200.61	28888.50		
Kişisel uyum	Kadın	30	198.36	45622.50	14062.50	0.01*
	Erkek	44	170.16	24502.50		
Karşı cinsle ilişkiler	Kadın	30	186.42	42876.00	16311.00	0.81
	Erkek	44	189.23	27249.00		
Akademik uyum	Kadın	30	193.47	44497.50	15187.50	0.18
	Erkek	44	177.97	25627.50		
Sosyal uyum	Kadın	30	196.31	45152.00	14533.00	0.05
	Erkek	44	173.42	24973.00		

*p<.05

Tablo 2’de görüldüğü gibi, cinsiyete göre katılımcıların problemlİ internet kullanımı ($U=11040$; $p=.00$), internetin olumsuz sonuçları ($U=11390$; $p=.00$), sosyal fayda ($U=11267$; $p=.00$) ve aşırı kullanım ($U=13034$; $p=.00$) sıra ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı düzeydedir. Buna göre; erkeklerin problemlİ internet kullanımı toplam (sıra ort: 225.83), olumsuz sonuç (sıra ort: 223.4), sosyal fayda/rahatlık (sıra ort: 224.26) ve aşırı kullanım (sıra ort:211.89) sıra ortalamaları kadınların problemlİ internet kullanımı toplam (sıra ort: 163.5), olumsuz sonuç (sıra ort: 165.02), sosyal fayda/rahatlık (sıra ort: 164.49) ve aşırı kullanım (sıra ort: 172.17) sıra ortalamalarından daha yüksektir.

Cinsiyete göre katılımcıların üniversite yaşamı toplam, duygusal uyum, karşı cinsle ilişkiler, akademik uyum ve sosyal uyum sıra ortalamaları arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı; üniversite ortamına uyum ($U= 130124$; $p= .00$) ve kişisel uyum ($U= 14062.5$; $p=.01$) sıra ortalamaları arasındaki farkların ise istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır. Buna göre kadınların üniversite ortamına uyum (sıra ort: 202.87) ve kişisel uyum (sıra ort: 198.36) sıra ortalamaları erkeklerin üniversite ortamına uyum (sıra ort: 162.94) ve kişisel uyum (sıra ort: 170.16) sıra ortalamalarından daha yüksektir. Problemler internet kullanımının sınıf düzeyine göre incelenmesi Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Problemler İnternet Kullanımının Sınıf Düzeyine Göre İncelenmesi

	Sınıf	n	Sıra ort.	X^2	SD	p	Anlamlı fark
Problemler internet kullanımı toplam	1	43	233.43	14.11	4	0.01*	1>2 1>3 1>5 4>3
	2	111	188.12				
	3	86	163.53				
	4	110	204.96				
	5	32	175.78				
İnternetin olumsuz sonuçları	1	43	229.56	14.49	4	0.01*	1>2 1>3 1>5 4>3
	2	111	184.17				
	3	86	163.16				
	4	110	209.27				
	5	32	180.86				
Sosyal fayda	1	43	241.9	17.70	4	0.00*	1>2 1>3 1>5 4>3
	2	111	189.33				
	3	86	161.4				
	4	110	203.24				
	5	32	171.86				
Aşırı kullanım	1	43	211.21	1.87	4	0.76	-
	2	111	193.36				
	3	86	186.01				
	4	110	188.50				
	5	32	183.63				

* $p<.05$

Tablo 3'te görüldüğü gibi, sınıflarına göre katılımcıların problemler internet kullanımı toplam ($X^2=14.11$; $p=.01$), internetin olumsuz sonuçları ($X^2=14.49$; $p=.01$) ve sosyal fayda/rahatlık ($X^2=17.70$; $p=.00$) sıra ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu; aşırı kullanım sıra ortalamaları arasındaki farkın ise istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır. Belirlenen anlamlı farklılıkların hangi ikili gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi analizi sonucunda birinci sınıfların problemler internet kullanımı, internetin olumsuz sonuçları ve sosyal fayda/rahatlık sıra ortalamalarının ikinci, üçüncü ve beşinci sınıflardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca

dördüncü sınıfların problemlı internet kullanımı toplam puan, internetin olumsuz sonuçları ve sosyal fayda/rahatlık sıra ortalamalarının da üçüncü sınıflardan daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 4' te üniversite yaşamına uyum düzeyinin sınıf düzeyine incelenmesi yer almaktadır. Görüldüğü gibi, sınıflarına göre katılımcıların üniversite yaşamı toplam ($X^2= 16.32$; $p=.00$), duygusal uyum ($X^2= 19.91$; $p=.00$), kişisel uyum ($X^2= 17.02$; $p= .00$), karşı cinsle ilişkiler ($X^2= 16.17$; $p=.00$) ve akademik uyum ($X^2= 12.44$; $p= .01$) sıra ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu; üniversite ortamına uyum ve sosyal uyum sıra ortalamaları arasındaki farkın ise istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Belirlenen anlamlı farklılıkların hangi ikili gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi analizi sonuçlarında; birinci sınıfların üniversite yaşamı toplam sıra ortalamalarının ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflardan daha yüksek olduğu ve üçüncü sınıfların sıra ortalamalarının da ikinci sınıflardan daha yüksek olduğu saptanmıştır. Dördüncü sınıfların duygusal uyum sıra ortalamaları birinci, ikinci ve beşinci sınıflardan; üçüncü sınıfların duygusal uyum sıra ortalamaları ise ikinci sınıfların sıra ortalamalarından daha yüksektir. İkinci ve üçüncü sınıfların kişisel uyum sıra ortalamaları birinci ve dördüncü sınıflardan daha yüksek bulunmuştur. Birinci sınıfların karşı cinsle uyum sıra ortalamaları ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıflardan; üçüncü sınıfların sıra ortalamaları ikinci sınıfların sıra ortalamalarından daha yüksektir. Son olarak dördüncü sınıfların akademik uyum sıra ortalamalarının birinci, ikinci ve beşinci sınıfların sıra ortalamalarından daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 4: Üniversite Yaşamına Uyumun Sınıf Düzeyine Göre İncelenmesi

	Sınıf	n	Sıra ort.	X^2	SD	p	Anlamlı fark
Üniversite yaşamı toplam	1	43	137.33	16.32	4	0.00*	2>1 3>1 4>1 3>2
	2	111	186.71				
	3	86	217.2				
	4	110	200.71				
	5	32	180.19				
Üniversite ortamına uyum	1	43	150.66	7.64	4	0.11	-
	2	111	198.18				
	3	86	205.22				
	4	110	190.7				
	5	32	189.08				
Duygusal uyum	1	43	170.84	19.91	4	0.00*	4>1 4>2 4>5 3>2
	2	111	163				
	3	86	202.84				
	4	110	223.9				
	5	32	176.23				
Kişisel uyum	1	43	146.02	17.02	4	0.00*	2>1

	2	111	208.53				2>4
	3	86	216.34				3>1
	4	110	174.48				3>4
	5	32	185.3				
	1	43	140.64				
	2	111	181.35				2>1
	3	86	219.7	16.17	4	0.00*	3>1
	4	110	197.06				4>1
	5	32	200.16				5>1
	1	43	160.52				3>2
	2	111	180.89				
	3	86	197.34	12.44	4	0.01*	4>1
	4	110	217.3				4>2
	5	32	165.56				4>5
Tablo 4'ün devamı	Sınıf	n	Sıra ort.	X²	SD	p	Anlamli fark
	1	43	149.52				
	2	111	201.79				-
	3	86	205.85	9.21	4	0.06	
	4	110	190.53				
	5	32	177				

*p<.05

4. TARTIŞMA

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin problemleri internet kullanımı ile üniversite yaşamına uyumları arasındaki ilişkiler ve bu değişkenlerin cinsiyet ve sınıfa göre farklılaşarak farklılaşmadığı incelenmiştir. Bulgulara göre, üniversite öğrencilerinin problemleri internet kullanımı ile üniversite yaşamına uyumları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ilişkiler vardır. Buna göre, üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyumları azaldıkça problemleri internet kullanımlarının arttığı söylenebilir. Bu sonuç, bireyin psiko-sosyal problemlerinin ve stres altında olmasının internetin sağlıksız kullanımına yol açabileceği (Davis, 2001; Li vd., 2010; Yan, Li ve Sui, 2013) yönündeki görüşleri desteklemektedir. Üniversite yaşamına uyum sağlamak zorluk yaşayan öğrenciler, sosyal rahatlama amacıyla interneti aşırı düzeyde kullanma ve internetin olumsuz sonuçlarından daha çok etkilenme eğiliminde olabilir.

Cinsiyete göre bakıldığında, problemleri internet kullanımının çalışmaya katılan erkek öğrencilerde kadınlara göre daha yüksek oranlarda olduğu bulunmuştur. Bu sonuç, her ne kadar literatürde farklı bulgular mevcut (Ceyhan, 2010; Durak Batıgün ve Hasta, 2010; Odacı ve Berber Çelik, 2011; Oğuz vd., 2008) olsa da Çukurbaşı ve İşman'ın (2014) dijital yerli

özelliklerinin erkeklerde daha fazla görüldüğü sonucuyla uyumlu olarak ve literatürdeki bazı bulgular ile de paralellik göstererek (Berber Çelik ve Odacı, 2011; Çuhadar, 2012; Sırakaya ve Seferoğlu, 2013; Sargın, 2013; Ni vd., 2009; Öztürk ve Kaymak Özmen, 2011; Reisoğlu, Gedik ve Göktaş, 2013; Tekinarslan ve Güner, 2009; Zorbas ve Tuzgöl Dost, 2014) günümüzde üniversite çağındaki erkeklerin interneti daha fazla olumsuz açıdan ve aşırı olarak kullandığını kanıtlamış olmaktadır. Problemlerli internet kullanımının öznel olarak bireyin cinsel materyal ve hizmetler, açık arttırma hizmetleri, çevrimiçi borsa ve kumar gibi hizmetlere ulaşmak için internetin belirli fonksiyonlarına bağımlı olmasını ve genel olarak temel bir amaç olmaksızın çevrimiçi zaman geçirmeyi ifade ettiği göz önüne alındığında, Karaoğlan Yılmaz, Yılmaz ve Sezer (2014) tarafından da ifade edildiği gibi, bilgi ve iletişim teknolojilerinin yararlı ve amaçlı kullanımının özellikle erkek üniversite öğrencilerine öğretiminin önemi ortaya çıkmaktadır.

Sonuçlar, üniversite yaşamına uyum, duygusal uyum, karşı cinsle ilişkiler, akademik uyum ve sosyal uyum alt boyutları açısından erkekler ve kadınlar arasında fark olmadığını ortaya koymaktadır. Üniversite ortamına uyum ve kişisel uyum açısından ise kadınların erkeklerden daha başarılı olduğu saptanmıştır. Bu sonuç literatürdeki bazı bulgular ile paralellik göstermekte; ancak bazıları ile uyuşmamaktadır. Örneğin Aktaş'ın (1997) çalışmasında kadınların sosyal uyum düzeyinin erkeklerden yüksek olduğu; ancak kişisel uyum açısından erkek öğrencilerin kadınlardan daha iyi olduğu belirlenmiştir. Erdur Baker ve Bıçak'ın (2006) üniversite öğrencilerinin psikolojik sorunlarını incelediği bir çalışmada, uyum sorunları ve somatik tepkiler açısından kadınların erkeklerden daha yüksek puanlar aldığı; ilişki problemleri açısından ise kadınlar ile erkekler arasında fark olmadığı tespit edilmiştir. Yakın zamanlarda yapılan bazı araştırmalar, erkek üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamıyla ilgili kadınlara göre daha fazla problem yaşadıklarını ortaya koymaktadır (Erkan, Özbay, Cihangir Çankaya ve Terzi, 2012; Kacur ve Atak, 2011). Erkan vd. (2012) çalışmalarında erkek üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım almaya pek fazla gönüllü olmadıkları bulunmuştur. Erkeklerin problemlerini çözmek için çevrelerinde var olan destek sistemlerini kullanmaya yanaşmadıklarını gösteren bu durum, erkek öğrencilerin üniversite yaşamına uyum sağlamada kadınlara göre daha fazla sıkıntı yaşamalarının bir nedeni olabilir. Çalışmalar, duygusal zekanın önemli yönlerini oluşturan kişilerarası ilişkiler ile şartlara ve çevreye uyum düzeyi açısından kadınların erkeklerden daha yüksek olduğunu göstermektedir (Reisoğlu, Gedik ve Göktaş 2013). Kadınların duygusal zekasının erkeklerden daha yüksek olması, onların üniversite yaşamına uyumunu kolaylaştırıcı bir faktör olarak hizmet edebilir. Erkeklerin üniversite yaşamına uyum sağlamayla ilgili daha çok zorluk yaşıyor olmaları, bu çalışmadan elde edilen problemlerli internet kullanımındaki cinsiyet farklılığıyla ilgili sonuç için de açıklayıcı olabilir.

Sınıf düzeyi açısından sonuçlar, öğrencilerin üniversite yaşamına uyumlarının sınıf düzeyi arttıkça arttığını ortaya koymaktadır. Öyle ki bu sonuç, dördüncü sınıfta öğrencilerin kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerinin birinci sınıfta olduklarından anlamlı derecede daha yüksek olduğunu (Aktaş,1997), birinci sınıf öğrencilerinin yükseköğretim yaşamına yeterince uyum gösteremediğini (Aladağ Bayrak ve Bülbül, 2013; Bülbül ve Acar Güvendir, 2014) ileri süren çalışmalarla tutarlıdır. Olgunlaşma ve alışma ile birlikte üniversite öğrencilerinin ilerleyen yıllarla birlikte üniversite yaşamına daha aktif şekilde dahil olabildikleri ve üniversitenin fırsatlarından daha etkin bir şekilde yararlanabildikleri anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra mevcut araştırma bulguları birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin sosyal rahatlama amacı ile interneti diğerlerine göre daha çok kullandıkları ve internetin olumsuz sonuçlarından daha çok etkilendiklerini de ortaya koymaktadır. Üniversiteye uyum sağlamada yaşadıkları zorlukların bir parçası olarak birinci sınıf öğrencilerinin interneti yararlı amaçların ötesinde sağlıksız amaçlarla kullanmaya yöneliyor olabilecekleri ve böylece birinci sınıftaki gençlerin psikolojik yardıma aslında daha fazla ihtiyaç duyuyor olabilecekleri düşünülmektedir. Dördüncü sınıf

öğrencilerinin problemleri internet kullanımlarında mezuniyetin yaklaşmasıyla birlikte, yaşadıkları gelecek kaygısının etkili olabileceği düşünülmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar, üniversite yaşamına uyum ile problemleri internet kullanımının açıkça birbirini etkileyebilen faktörler olduğu göstermektedir. Sonuçlar, erkeklerde problemleri internet kullanımının daha yoğun olduğunu, kadınların kişisel ve sosyal uyumları ile üniversite ortamına uyumlarının daha yüksek olduğunu, birinci sınıfların daha fazla uyum problemi yaşadığını, ancak problemleri internet kullanımı açısından birinci ve dördüncü sınıfların daha fazla etkilendiğini ortaya koymaktadır. Açıkçası dijital yaşama yatkın ve özelliklerine sahip üniversite çağı gençlerinin, üniversite yaşamına uyumunu kolaylaştırmaya yönelik olarak yapılacak çalışmalar ve bilişim teknolojilerinin bilinçli ve amaçlı kullanımının öğretilmesi ile onların problemleri internet kullanımlarının önüne geçebilmenin mümkün olabileceği düşünülmekte ve önerilmektedir. Bu doğrultuda, üniversitelerde fakülte bazında psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin yaygınlaştırılması, mevcut merkezlerin mekan ve personel ihtiyaçlarının giderilmesi ile işlevsel hale getirilmesi, hem üniversite yaşamına uyum sağlayamayan öğrencilerin belirlenerek psikolojik yardım almaya yönlendirilmesi hem de oryantasyon programı yoksa geliştirilmesi, var olan oryantasyon programları kapsamında özellikle erkek üniversite öğrencilerine yönelik olarak stresle başa çıkma, problem çözme, kişilerarası ilişkileri geliştirme, uyum sağlamaya odaklanan grup rehberliği çalışmaları ve akran danışmanlığının yapılandırılması önerilmektedir. Sonuç olarak üniversite gençliğinin ortamına ve onlardan beklenenlere uyumu arttırmak ve problemleri internet kullanımından uzak durmalarına yardımcı olmak için yükseköğretim kurumlarında psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerine ağırlık verilmesi, öğrencilerin özellikle ilk ve son yıllarda bu hizmetlerden yararlanmaya yönlendirilmesi gerekli görülmektedir.

KAYNAKLAR

- Adalier, A. ve Balkan, E. (2012). The Relationship between Internet Addiction and Psychological Symptoms. *International Journal of Global Education*. 1(2), 42-49.
- Akın, A., Kaya, M. Akın, Ü. , Sahranç, Ü. ve Uğur, E. (2014). İnternet Öz-yeterliliği Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirliği. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3 (2), 49-62.
- Aladağ Bayrak, Ö. ve Bülbül, T. (2013). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Yükseköğretim Yaşamına Uyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Dergisi*. 3 (2), 6-20.
- Aladağ, M., Kağnıcı, D. Y., Tuna, M. E. ve Tezer, E. (2003). Üniversite Yaşam Ölçeği: Ölçek Geliştirme ve Yapı Geçerliliği Üzerine Bir Çalışma. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 20(2), 41.
- Aktaş, Y. (1997). Üniversite Öğrencilerinin Uyum Düzeylerinin İncelenmesi: Uzunlamasına Bir Çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 13, 107-110.
- Berber Çelik, Ç. ve Odacı, H. (2011). Kendilik Algısı ve Benlik Saygısının Problemleri İnternet Kullanımı Üzerindeki Yordayıcı Rolü. *5th International Computer ve Instructional Technologies Symposium*. Fırat University, 22-24 September 2011 , Elazığ.
- Bilgin, M. (2001). Üniversite Öğrencilerinin Sorunları İle Değerleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2(20), 18-25.

- Bülbül, T. ve Acar Güvendir, M. (2014). Üniversite Birinci Sınıf Öğrencilerinin Yükseköğretim Yaşamına Uyum Düzeylerinin İncelenmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 4 (1), 397-418. DOI: 10.12973/jesr.2014.41.21.
- Büyükköztürk, Ş. Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (13. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Ceyhan, A. A. (2008). Predictors of Problematic Internet Use on Turkish University Students. *CyberPsychology and Behavior*. 11 (3), 363-366. DOI:10.1089/cpb.2007.0112.
- Ceyhan, A. A. (2011). İnternet Kullanma Temel Nedenlerine Göre Üniversite Öğrencilerinin Problemlı İnternet Kullanımı ve Algıladıkları İletişim Beceri Düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*. 11(1), 59-77.
- Ceyhan, E. (2010). Problemlı İnternet Kullanım Düzeyi Üzerinde Kimlik Statüsünün, İnternet Kullanım Amacının ve Cinsiyetin Yordayıcılığı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*. 10(3), 1323-1355.
- Ceyhan, E. ve Ceyhan, A. A. (2007). An Investigation of Problematic Internet Usage Behaviors on Turkish University Students. *Proceedings of 7. International Educational Technology conference* Vol. II, Near East University , 3-5 May 2007 , North Cyprus ,p. 115-120.
- Ceyhan, E., Ceyhan, A. A., Gürcan, A. (2007). Problemlı İnternet Kullanımı Ölçeği'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*. 7,(1) 387-416.
- Çuhadar, C. (2012). Exploration of Problematic Internet Use and Social Interaction Anxiety among Turkish Pre-Service Teachers. *Computers & Education*. 59(2), 173-181. DOI:10.1016/j.compedu.2011.12.029
- Çukurbabaşı, B. ve İşman, A. (2014). Öğretmen Adaylarının Dijital Yerli Özelliklerinin İncelenmesi (Bartın Üniversitesi Örneği). *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3 (1), 28-54.
- Davis, R. A. (2001). A Cognitive-Behavioral Model of Pathological Internet Use. *Computers in Human Behaviour*. 17 (2), 187-195. DOI:10.1016/S0747-5632(00)00041-8
- Durak Batıgün, A. ve Hasta, D. (2010). İnternet bağımlılığı: Yalnızlık ve Kişilerarası İlişki Tarzları Açısından Bir Değerlendirme. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*. 11, 213-219.
- Durak Batıgün A. ve Kılıç, N. (2011). İnternet Bağımlılığı İle Kişilik Özellikleri, Sosyal Destek, Psikolojik Belirtiler ve Bazı Sosyo-Demografik Değişkenler Arasındaki İlişkiler. *Türk Psikoloji Dergisi*. 26 (67), 1-13.
- Ekşi, F. (2012). Narsistik Kişilik Özelliklerinin İnternet Bağımlılığı ve Siber Zorbalığı Yordama Düzeyinin Yol Analizi ile İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*. 12 (3), 1683-1706.
- Erdoğan, S., Şanlı, H.S. ve Şimşek, B. (2005). Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Üniversite Yaşamına Uyum Durumları. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*. 13 (2), 479-496.
- Erdur Baker, Ö. ve Bıçak, B. (2006). Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Sorunları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 6(2), 54-66.
- Erkan, S., Özbay, Y. Cihangir-Çankaya, Z. Ve Terzi, Ş.(2012). Üniversite Öğrencilerinin Yaşadıkları Problemler ve Psikolojik Yardım Arama Gönüllükleri. *Eğitim ve Bilim*, 37 (164), 94-107.
- Esen, E. ve Siyez, D. (2011). Ergenlerde İnternet Bağımlılığını Yordayan Psiko-Sosyal Değişkenlerin İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 4 (36), 127-138.

- Hark Söylemez, N. ve Oral, B. (2013). Öğretmen Adaylarının Bilgisayara İlişkin Öz-Yeterlik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Bartın Üniversitesi eğitim Fakültesi Dergisi*. 2 (1), 44-60.
- Huang, Y. (2006). Identity and Intimacy Crises and Their Relationship to Internet Dependence among College Students. *Cyberpsychology and Behavior*. 9(5), 571-576. DOI:10.1089/cpb.2006.9.571.
- Kacur, M. ve Atak, M. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Sorun Alanları ve Sorunlarla Başetme Yolları: Erciyes Üniversitesi Örneği. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 31(2), 273-297.
- Kalkan, M. (2012) Predictiveness of Interpersonal Cognitive Distortions on University Students' Problematic Internet Use. *Children and Youth Services Review*. 34(2), 1305-1308. DOI:10.1016/j.chilyouth.2012.03.003
- Kandell, J. J. (1998). Internet Addiction on Campus: The Vulnerability of College Students. *CyberPsychology and Behavior*. 1(1), 11-17. DOI:10.1089/cpb.1998.1.11.
- Karahan, F., Sardoğan, M. E., Özkamalı, E. ve Dicle, A. N. (2005). Üniversite I. Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyum Düzeylerinin Sosyokültürel Etkinlikler Açısından İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 30 (2), 63-71.
- Karaoğlan Yılmaz, G., Yılmaz, R. ve Sezer, B. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Güvenli Bilgi ve İletişim Teknolojisi Kullanım Davranışları ve Bilgi Güvenliği Eğitimine Genel Bir Bakış. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3 (1), 176-199.
- Kubey, R. W., Lavin, M. J., & Barrows, J. R. (2001). Internet Use and Collegiate Academic Performance Decrements: Early Findings. *Journal Of Communication*, 51(2), 366-382. DOI: 10.1111/j.1460-2466.2001.tb02885.x
- Ni, X., Yan, H., Chen, S., & Lui, Z. (2009). Factors Influencing Internet Addiction in A Sample of Freshmen University Students in China. *Cyberpsychology & Behaviour*. 13 (3), 327-330. DOI:10.1089/cpb.2008.0321.
- Li, D. P., Zhang, W., Li, X., Zhen, S., & Wan, Y.. (2010). Stressful Life Events and Problematic Internet Use by Adolescent Females and Males: A Mediated Moderation Model. *Computers in Human Behavior*. 26 (5), 1199–1207. DOI:10.1016/j.chb.2010.03.031
- Odacı, H. ve Berber Çelik, Ç. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Problemlerini İnternet Kullanımlarının Akademik Öz-Yeterlik, Akademik Erteleme ve Yeme Tutumları İle İlişkisi. *5th International Computer & Instructional Technologies Symposium*. Fırat University ,22-24 September 2011, Elazığ.
- Oğuz, B., Zayim, N., Özel, D. ve Saka, O. (2008). Tıp Öğrencilerinin İnternette Bilişsel Durumları. *Akademik Bilişim*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi , 30 Ocak-01 Şubat, 447-453, Çanakkale.
- Özguven, İ. E. (1992). Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ve Başetme Yolları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 7, 5-13.
- Öztürk, E. ve Kaymak Özmen, S. (2011). An Investigation of The Problematic Internet Use of Teacher Candidates Based on Personality Types, Shyness and Demographic Factors. *Educational Sciences: Theory ve Practice*. 11(4), 1799-1808.
- Reisoğlu, İ., Gedik, N. ve Göktaş, Y. (2013). Öğretmen Adaylarının Özsaygı ve Duygusal Zekâ Düzeylerinin Problemlerini İnternet Kullanımıyla İlişkisi. *Eğitim ve Bilim*. 38(170), 150-165.

- Sargın, N. (2013). Üniversite Öğrencilerinin İnternete Yönelik Tutumları ve Problemlİ İnternet Kullanımları. *Turkish Journal of Education*. 2(1), 44-53.
- Shapira, N. A., Lessig, M. C., Goldsmith, T.D., Szabo, S.T., Lazoritz, M., Gold, M. S. & Stein, D. J. (2003). Problematic Internet Use: Proposed Classification and Diagnostic Criteria. *Depression and Anxiety*. 17 (4), 207-216.
- Sırakaya, M. ve Seferoğlu, S. S. (2013). Öğretmen Adaylarının Problemlİ İnternet Kullanımlarının İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 28 (1), 356-368.
- Tekinarslan, E. ve Gürer, M. D. (2009). Problemlİ İnternet Kullanımı: Eğitim Fakültesi Öğrencileri Üzerinde Çok Yönlü Bir İnceleme. *9th International Educational Technology Conference (IETC2009)*. Hacettepe Üniversitesi, 6-7-8 Mayıs, 2009, Ankara, s. 599-608.
- Turnalar Kurtaran, G. (2008). *İnternet Bağımlılığını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi. Mersin.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), (2013). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028 (Erişim Tarihi: 2014, 26 Haziran).
- Yan, W., Li, Y., & Sui, N. (2013). The Relationship between Recent Stressful Life Events, Personality Traits, Perceived Family Functioning and Internet Addiction among College Students. *Stress and Health*. 30, 3-11. DOI: 10.1002/smi.2490
- Yang, S. C. & Tung C. J. (2007). Comparison of Internet Addicts and Non-Addicts in Taiwanese High School. *Computers in Human Behavior*. 23, 79–96. DOI:10.1016/j.chb.2004.03.037
- Yılmaz, M. F. (2013). *Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik İyi Oluşlarının Problemlİ İnternet Kullanımı ve Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Wang, A., Chen, L., Zhao, B., & Xu, Y. (2006). First-Year Students' Psychological and Behavior Adaptation to College: The Role of Coping Strategies and Social Support. *US-China Education Review*. 3(5), 51-57.
- Zorbaz, O. ve Tuzgöl Dost, M. (2014). Lise Öğrencilerinin Problemlİ İnternet Kullanımının Cinsiyet, Sosyal Kaygı ve Akran İlişkileri Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 29 (1), 298-310.

SUMMARY

Internet, as an important communication means of our age, influences all aspects of communal living. Although it reflects many positive aspects, at the same time, as a result of negative or excessive usage of internet, some behavioral problems show up such as internet addiction and problematic internet usage. Problematic internet usage expresses the disturbance which individuals may experience because of the inability to control their internet usage.

Researchers indicated that problematic internet usage can be a sign of psychological problems thus some variables affecting problematic internet usage were searched. According to results of these literature; loneliness, hostility, anxiety, somatization, obsessive-compulsive behaviours, phobic anxiety, depression, unhappiness, narcissism, psychoticism, antisocial tendencies and being in identity seeking can be signs of problematic internet usage. It is indicated that to experience problems about social relationships, to have psycho-social problems and developmental difficulties can lead to problematic internet usage.

In present study, university students are considered as a risky group in terms of problematic internet usage. Because, they can experience many problems in accordance with their psychological, biological and social developmental changes and can attain easily internet at university campus. Having trouble in adapting to a new environment, making new friendships can be challenging for youth, and so they can think internet as an alternative way to manage their difficulties. Coping and gratification efforts of youth effect negatively or positively their life quality and mental health. It is likely that the university students who haven't necessary traits and skills to cope with the difficulties they face, they may seek for alternative ways to cope, rather than confronting with the problems. With the improvements of technology, the university students who can't adapt to university life can see internet as a harbor to shelter and so they can try to avoid to face with their problems and create a funny environment for themselves.

In the light of above information, In this study, the aim was to investigate the relationships between problematic internet usage levels and adaptation to college life levels of university students. Besides, the effects of gender and class level were investigated. In line with this purpose, the answers of following research questions were seek.

-Is there a statistically significant relationship between the problematic internet usage levels and adaptation to college life levels of university students?

- According to gender and class level, do the problematic internet usage levels and adaptation to college life levels of university students differ?

This study was based on relational screening model. The sample of research was consisted of 230 female and 144 male, totally 382 college students. Data was collected by Problematic Internet Usage Scale and Adaptation to College Life Scale. Data was analyzed by using SPSS 20 programme with parametric techniques as, Spearman Brown correlation, Kruskal Wallis H and Mann Whitney U.

According to the results, there were statistically significant negative relationships between problematic internet usage levels and adaptation to college life levels of university students. When the adaptation to college life score decreases, problematic internet usage score increases. This result supports the view that experiencing stress because of psycho-social problems and haven't got necessary traits and skills to cope with the difficulties they face, university students may seek for alternative ways to cope and this may lead to unhealthy internet usage. The students who have difficulties about adapting to college life can have tendency to use excessively internet for social relaxation and to be effected more negatively by the results of excessive internet usage.

According to gender, problematic internet usage levels and adaptation to college environment, personal and social adaptation levels of university students were differentiated. It was found that male participants showed higher problematic internet usage than female participants. In terms of adaptation to college life, emotional adaptation, relations with opposite sex, academic adaptation and social adaptation there was no significant difference between male and female students. These results support the results of some studies in literature.

In terms of class level, it was found that adaptation to college life increase with class level together, it was found that problematic internet usage of freshman was more intense than the others and adaptation to college life increased with grade level. In respect of problematic internet usage, first and last class students use internet more and they are influenced by negative results of internet.

Based on the attained results, following suggestions can be given:

Studies both (a) to facilitate the adaptation of university students to college life, to their new environment and academic expectancies and (b) to teach the conscious and purposeful usage of internet should be planned and conducted especially for freshmen and males. By this way, it's thought that it will be possible to prevent problematic internet usage of university students and support their healthy development. In line with this objective, higher education psychological counseling centers should be generalized and make functional by meeting the needs about staff and setting. The students who have difficulties in adapting to the new environmental and academical issues can be identified and directed to these centers. Besides, developing orientation programs and in this context, group guidance implementations about coping with stress, problem solving, adaptation, growing interpersonal relationships, can be carried out. As a result, to facilitate the adaptation to college life and to prevent problematic internet usage among university students, focusing attentions on psychological counseling and guidance services in high school settings is seen as necessary.